

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår dato
29. april 2011

Vår referanse
Tnr-2011-028

Deres dato
31. januar 2011

Deres referanse
201002899-/DH

Vår saksbehandler

HØRING OM FORSLAG TIL FORSKRIFT OM INFRASTRUKTUR FOR GEOGRAFISK INFORMASJON (GEODATAFORSKRIFTEN)

Vi viser til høringsbrev av 31.01.2011, om forslag til forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataforskriften).

Forskriftsutkastet m/vedlegg omtaler ikke infrastruktur for elektronisk kommunikasjon eksplisitt. Telenors mangeårige deltakelse i samarbeidet om Geovekst og Norge digitalt, innebærer at Telenor likevel blir berørt av forskriften. Vi ser også at forskriften kan bli et viktig virkemiddel for å få til en mer effektiv samordning mellom aktører, offentlige så vel som private, som allerede har, og/eller skal etablere infrastruktur i grunnen - over eller under bakkenivå. Vi legger til grunn at resultatet av de tiltak som forskriften adresserer også vil føre til en mer effektiv samhandling mellom relevante forvaltningsorgan og infrastruktureierne – også for det tilfellet et forvaltningsorgan er eier/forvalter av en type infrastruktur som omfattes av forskriften.

Vi konstaterer at departementet legger til grunn at geodata som omfattes av loven gjelder informasjon som i utgangspunktet ikke er underlagt restriksjoner som gjør at det fritt kan deles mellom offentlige myndigheter. Det fremgår i den sammenheng at sensitiv informasjon om kraftforsyningen således ikke bør omfattes av delingsplikten. Et slikt forbehold vil i høyeste grad også være relevant for samfunnskritisk infrastruktur for elektronisk kommunikasjon. Vi forutsetter at sikkerheten knyttet til tilgang til og bruk av informasjon som gjøres tilgjengelig blir ivaretatt på en betryggende måte, og at eier av aktuell informasjon selv er den som avgjør hvilken informasjon som kan deles med hvem, herunder også informasjonens detaljeringsnivå. Vi vil nevne for ordens skyld at visse typer informasjon om infrastruktur innenfor ekomsektoren også betraktes som konkurransefølsom. Dette er et kriterium som Miljøverndepartementet etter det vi kan se ikke har reflektert over i omtalen til forskriftsutkastet, men som etter vår oppfatning også må ivaretas.

Departementet foreslår i denne omgang ingen utvidelser i det lovpålagte samarbeidet, og ber om høringsinstansenes synspunkter til dette. Telenor slutter seg til forslaget om at involvering av deltakende virksomheter bør basere seg på et avtalebasert samarbeid. Vi vil imidlertid påpeke at den oppramsing som siteres fra Prop. 121 L (2009-2010) kap. 8.2.3 ikke er dekkende når det gjelder

elektronisk kommunikasjon, ettersom andre kulepunkt der dette fremkommer er avgrenset til å gjelde selskap som yter leveringspliktige tjenester om tilgang til offentlige telefontjenester og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett over hele landet. Dette er en avgrensning som er lite dekkende for dagens situasjon, ettersom det kun er Telenor som faller inn under denne kategorien blant ekomtilbyderne i Norge. Med stort og smått er det i alt 148 registrerte tilbydere av offentlig ekomnett (iflg. Post og teletilsynets oversikt datert 3. mars 2011). Dette er tilbydere som i varierende grad har etablert egen infrastruktur, men som vil være relevante deltakende virksomheter i forhold til det formål forskriften er ment å skulle dekke opp. Særlig gjelder dette de deler av forskriften som gjelder datasett og tjenester og som berører samordning.

Vi anmoder om at begrepet deltakende virksomheter defineres, og tas inn i forskriftens § 2.

Telenor er også enig i forslaget om at deltakende virksomheter trer inn i samarbeidet etter modell fra Geovekst og Norge digitalt, og at den nye samarbeidsmodellen med tilhørende avtalervil videreføre det samarbeid som har vært etablert for Norge digitalt. Vi forutsetter dermed at det må inngås nye avtaler med relevante deltakende virksomheter, og at antallet virksomheter formodentlig vil bli større enn det som er tilfellet i dag. Vi forutsetter videre at det i de reviderte avtalene vil bli tatt tilbørlig hensyn til de bidrag eksisterende deltakende virksomheter allerede har skutt inn gjennom flere år, og som har resultert i den plattform som det nå skal bygges videre på gjennom det nye samarbeidet.

Departementet foreslår at det opprettes et nasjonalt geodataråd, og at et slikt råd vil kunne overta rollen til rådet for "Norge digitalt". Telenor slutter seg til dette. Vi forutsetter at rådet får et klart mandat og definert rolle, herunder også hvilke fullmakter rådet forutsettes å arbeide under. Det er vår oppfatning at rådets sammensetning, antall og møtefrekvens må sees i sammenheng med de oppgaver rådet forventes å løse. Det må være en forutsetning at deltakende virksomheter, eller representanter for disse, må være representert i rådet og/eller underliggende organer/møtearenaer. Vi mener spørsmål om og forankring av avtalestruktur og innhold, standardisering og løsning av interessemotsetninger vil være oppgaver som naturlig vil kunne tillegges Geodatarådet.

Telenor antar at vi kun skal levere data til sentrale, nasjonale servere, som forvaltes av Statens Kartverk, og at de kravene til funksjon, sikkerhet, oppetid og tilgjengelighet som stilles, er relatert til disse.

Når det gjelder bruk av distribusjonsdatabaser for tilgang til data, påpekes at kravene til oppetid og respons på tjenestene som skal etableres, kan være krevende for mange etater og kommuner, og det fremkommer av høringsbrevets side 9, at dette kan løses ved at disse benytter netjtjenester og distribusjonsbase som etableres ved Statens Kartverk.

Med dette kan vi forstå at det ikke settes annet krav til fagetatene enn at de leverer avtalte data og med avtalt frekvens. I så fall vil dette, slik vi forstår det, innebære at det må dumpes data fra infrastruktureierne til en ekstern database i Statens Kartverks regi, og som det kan være knyttet ulik grad av sikkerhetsgradering til. Da vil også Statens Kartverk måtte bli ansvarlig for sikkerhetshåndteringen av aktuell informasjon, herunder hvem som skal få tilgang til hva. I motsatt fall, vil det kun være data som ikke er beheftet med noen form for sikkerhetsgradering (i prinsippet offentlig tilgjengelig informasjon) som kan lastes over til den eksterne databasen. Dette vil i så fall innebære en betydelig begrensning i nytteverdien av de dataene som gjøres tilgjengelig. Vi stiller spørsmål ved om etablering av en slik database er hensiktsmessig ut fra forskriftens formål og

hensikt, i alle fall når det gjelder et underliggende ønske om å forenkle og bedre samordningen på tvers av ulike infrastrukturinteresser.

I siste avsnitt om bruk av distribusjonsdatabaser pålegger Statens Kartverk en del oppgaver og ansvar bl.a. i fht kvalitetskontroll, og synkroniseringsmekanismer, som ivaretar nødvendige omforminger og oppdatering av metadata mellom de sentrale distribusjonsdatabasene, og fagetatenes og kommunenes forvaltningssystemer.

Det er behov for en avklaring mht hva som menes med kvalitet. Her vil det både kunne dreie seg om den tekniske kvaliteten på infrastrukturen (servere og nett) som tilbyr tjenestene, og krav til dokumentert kvalitet og nøyaktighet på datagrunnlaget (eksempelvis trasedata). Sistnevnte er ikke trivielt, også i den grad det skulle stilles krav til oppdatering/nyregistrering av data for eksisterende infrastruktur i forbindelse med utbygging i regi av andre enn ledningseier selv.

I høringsbrevet side 6, fremkommer en timeplan for implementering av lov og forskrift. Noen av fristene følger av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Vi konstaterer at det i forskriftens § 17 foreslås å forskriftsfeste frister for ulike deler av gjennomføringen. Det fremkommer ikke av selve forskriftsteksten hvilke tidsfrister som skal gjelde, men vi antar at det er fristene som fremkommer av høringsbrevet (side 6) som er departementets utgangspunkt. Fra Telenors ståsted er det vanskelig å kommentere på forslaget til tidsfrister. Dette fordi det er mye som fortsatt er uklart mht hvilke løsninger som velges og hvilke konsekvenser dette får for oss, herunder hvordan endelig løsning eventuelt vil påvirke, eventuelt utløse, IT-messige tilpasninger i våre systemer som skal levere relevante data. Vi legger til grunn at tidsfrister som forskriftsfestes kun vil gjelde den delen av implementeringen som det offentlige har ansvaret for, og at eventuelle tidsfrister for deltakende virksomheter reguleres på avtalemessig grunnlag.

At søketjenester skal være gratis for allmennheten er fastslått i geodataloven og kommenteres ikke nærmere her. Første ledd i forskriftsutkastets § 9 fastslår imidlertid at også visningstjenester skal være gratis tilgjengelige for allmennheten. Telenor mener at dette kravet må begrenses til geodata som fullt og helt er offentlig eiendom.

Telenor har som deltaker i Geovekst-samarbeidet tatt ansvar, sammen med energisektoren, vegvesenet, kommunene, kartverket og landbruksetaten, for etablering og vedlikehold av detaljerte, digitale kartdata. Det å sørge for at det finnes gode digitale grunnkart over Norge er en oppgave som helt klart faller utenfor Telenors samfunnsoppdrag, men som vi hittil har påtatt oss fordi vi har funnet det tjenlig for primærvirksomheten vår.

Når det offentlige baserer tilgangen til geodata på betydelig økonomisk innsats fra enkeltvirksomheter som driver forretningsmessig i et konkurransemarked, er det en naturlig konsekvens at eierne av de aktuelle data kan kreve betaling for å tilgjengeliggjøre data for andre brukere. Dette må gjelde alle typer tilgang, også visningstjenester.

Det står rett nok i forskriftsutkastet at data som er gratis tilgjengelige gjennom visningstjenester kan være i en form som hindrer gjenbruk i næringsvirksomhet. Hvordan en slik begrensning på sikt skal være mulig å realisere på et område i rivende teknologisk utvikling framstår som uklart. Derfor finner vi at forskriftsutkastets bestemmelser på dette punktet ikke i tilstrekkelig grad ivaretar private eiere av geodata sin mulighet til å få rimelig godtgjøring ved tilgjengeliggjøring for konkurrenter og øvrige virksomheter.

Eventuelle prismessige krav fra offentlige myndigheter vedrørende helt eller delvis privateide data må begrenses til kostnadsorientering av prisene. Data og tjenester som kreves gratis tilgjengeliggjort for offentligheten er det naturlig at det offentlige fullt og helt tar ansvar for å finansiere og eie.

Med hilsen
Telenor Norge AS

Arne Quist Christensen
Divsjonsdirektør Network Engineering